

DE

Verantw. uitgever: Martin Braem
Eigen Heem 43, 2950 Kapellen
Afgiftekantoor : 2950 Kapellen
Erkenningsnummer: P 106249

België-Belgique
P.B.
2950 Kapellen 1
8/5045

ANTWERPSE GENEALOOG

Jaargang 8, Nr. 29
April - Juni 2005

Trimestrieel tijdschrift van
VVF-afdeling Antwerpen vzw

DE ANTWERPSE GENEALOOG

Jaargang 8, Nummer 29 - april - juni 2005

Editoriaal	3
De meiden van de dokter (deel I)	4
Volkstellingen in de Staten van Brabant	12
Onze enquête: het is nog niet te laat	14
Ledenenquête VVF-Antwerpen	15
Adresboeken Ratinckx	19
De familie Eeckelaerts	22
Laat 1.000 stambomen groeien	25
Nieuwe publicatie: "Gazette Van Detroit", deel 6	28
Medegedeeld	29

DE ANTWERPSE GENEALOOG is het driemaandelijkse tijdschrift van de Regionale afdeling Antwerpen van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde vzw. Het wordt automatisch en gratis toegestuurd aan alle VVF-leden wonend binnen de regio Antwerpen.

Jaarabonnement: 10 Euro (Buitenland 14 Euro). Te storten op bankrekening 751-2017029-51 van VVF-Antwerpen.

Werkten mee aan dit nummer : *Martin Braem - Jimmy De Souter - Hugo Driesen - Rina Havelaerts - Çois Haverals - Dora De Wilde-Kennivé - Hugo Lambrechts-Augustijns - Marc Van Acker*

Hoofdredactie en lay-out: *Martin Braem, Eigen Heem 43, 2950 Kapellen (e-mail: redactie.DAG@belgacom.net)*

Iedere medewerker is verantwoordelijk voor zijn bijdrage. Overname van teksten is toegelaten, mits bronvermelding en toezending van de publicatie aan ons redactie-adres.

Editoriaal

Iedere familiekundige weet dat een familiegeschiedenis maar pas écht interessant wordt door toevoeging van kleine persoonlijke details die doorgaans niet uit droge officiële documenten te halen zijn. Door de aard van deze informatie is men daarvoor helaas wel afhankelijk van toevalstreffers, de herontdekking van gegevens die jarenlang onder het stof hebben gelegen, verloren gewaand of zonder dat iemand ooit heeft beseft dat ze ergens lagen.

Hopelijk doen sommigen zulke ontdekking in de tekst die we in dit nummer vrijgeven over dienstpersoneel in Antwerpen voor en tijdens de eerste wereldoorlog. Niets wereldschokkends, dat zal zelden het geval zijn bij die kleine persoonlijke details, maar toch een erg boeiende aanvulling van een familiegeschiedenis voor wie er toevallig een verwant in herkent. De tekst belangt niet alleen hen aan echter, want hoevelen onder ons hebben geen verwanten die vroeger als meid of knecht moesten gaan "dienen" bij het rijk volk ? Zij krijgen hier ongetwijfeld weer wat bruikbare gegevens over deze bevolkingsgroep die de jongste jaren ook in andere publicaties terecht wat meer aandacht heeft gekregen. Of misschien stamt u daarentegen wel af van die hogere klasse die deze mensen toen in dienst had ? Ook dan kan het interessant zijn om uit de tekst te vernemen welke ideeën bij hen toen heersten over de lagere klassen.

Verder brengen we u in dit nummer een voorbeeld van een officieel document (uit een 18de-eeuws schepenregister), waar in één klap tientallen familiale relaties uit af te leiden zijn. Ook hier geldt dat je het geluk moet hebben om in zulk kluwen (hier de familie Eeckelaeers) verre verwanten, laat staan voorouders aan te treffen, maar zulke teksten sporen ons toch eens te meer aan om steeds weer nieuwe bronnen te blijven aanboren. Waarom zou zulk geluk ooit niet eens voor jou weggelegd zijn ?

Over twee erg uiteenlopende soorten bronnen handelen dan weer twee andere bijdragen in dit nummer. Geen tekstuele weergave echter deze keer, in beide gevallen wordt een overzicht gegeven van de beschikbaarheid van het bronnenmateriaal. Enerzijds komen we meer te weten over een vindplaats van de volkstellingen 1694 en 1702 van de gemeenten uit onze regio en anderzijds wordt een interessante tip gegeven om wat bijkomende informatie te verzamelen voor je familiegeschiedenis uit de eerste helft van de twintigste eeuw via bewaard gebleven adresboeken, die je mits eenvoudig opzoekingswerk een idee kunnen geven van de omgeving waarin je voorouders woonden.

We mogen zeker niet vergeten te verwijzen naar de bijdrage van onze nieuwe voorzitter over onze eerste genealogische contactdag van 7 mei. Hopelijk kan deze dag dankzij uw massale belangstelling het begin worden van een mooie jaarlijkse traditie.

Tot besluit van mijn laatste editoriaal zou ik mijn opvolgers als voorzitter van VVF-Antwerpen (Jimmy De Souter) en als verantwoordelijke voor "De Antwerpse Genealoog" (Rina Havelaerts) veel moed en succes willen toewensen. En *last but not least* aan iedereen die samen met mij heeft gewerkt aan "De Antwerpse Genealoog": mijn oprechte dank !

Martin Braem

De meiden van de dokter (I)

Het fenomeen van het dienstpersoneel, doorgaans laaggeschoolden uit het platteland die bij rijke mensen kwamen werken, maakte opgang in de tweede helft van de negentiende eeuw. In België waren er aan de vooravond van WO I meer dan 160.000 meisjes en vrouwen werkzaam in deze branche. De oorlogsprikelen brachten ook veel economische schade toe aan de meerbegoeden zodat velen hun dienstpersoneel sterk moesten inkrimpen of af-danken. Maar toen de wereldeconomie zich enkele jaren na 1918

kortstondig scheen te herstellen kende het fenomeen een tweede en laatste bloeiperiode. Aan dat herstel kwam een bruusk einde, toen ook in België de gevolgen van de beurscrash van 1929 erg voelbaar werden. In die korte tijd was het aantal vrouwelijke dienstboden opnieuw opgelopen van tot 140.000¹.

Ons lid François Haverals speelde ons een tekst door uit 1917 die geschreven werd door een werkgever, een dokter die zich te Antwerpen had gevestigd rond 1900. Maar ofwel was die man een zeer veeleisend werkgever ofwel heeft hij de pech gehad om telkens weer de verkeerde sollicitant aan te nemen: hij slaagde er namelijk in om ruim 30 meiden te verslijten op amper 9 jaar tijd !

Zelf twijfelt hij niet aan de oorzaak van dit wel erg hoge personeelsverloop: geen enkele van die tientallen meiden was geschikt voor haar job. In een inleidende tekst schrijft de dokter in breedvoerige stijl onverbloemd zijn visie neer over de vereisten waaraan dienstpersoneel zou moeten voldoen, vereisten die hij plaatst tegenover de negatieve eigenschappen die de meeste van zijn achtereenvolgende meiden volgens hem gemeenschappelijk hadden.

Daarna geeft hij voor elk van zijn meiden de precieze redenen waarom ze niet voldeed, geen enkele krijgt een positief rapport mee. Die evaluatie van elke meid apart is ongetwijfeld zeer interessant voor elke genealoog die in een van hen een verwant of zelfs voormoeder zou herkennen. Achteraan deze bijdrage vindt de geïnteresseerde lezer al een eerste deel van deze indrukwekkende lijst, de rest is voor een volgend nummer.

We hebben de oorspronkelijke tekst zoveel mogelijk gerespecteerd en enkel duidelijke vergissingen gecorrigeerd of overbodige herhalingen gesnoeid. (mb)

---

¹ D. DE KEYZER : *Madame est servie*, Leuven, 1995, blz. 354-360

Meesters hebben dit met hun dienstlui gemeen, dat men onder beider goede en slechte telt. Echt goede meesters zijn voorzeker raar, doch dienstboden die bedoelde eigenschap bezitten, komen even stellig nog veel minder voor. De eerste beginnen met zorgvuldig inlichtingen te nemen, doen hun keuze slechts na rijp overleg, zien wat door de vingers, ontzien zich noch wenk noch raad, ja leren met geduld het een of ander aan, geven behoorlijk loon, voedsel, bed, rusttijd, gunnen bij gunstige gelegenheid een aanmoedigingsfooiken, zijn bewust wat het in de grond voor anderen eigenlijk wel beduidt uit nood bij vreemden zijn brood te moeten verdienen en behandelen der halve hun ondergeschikten steeds met gevoel. De laatsten hoeven vooral eerlijk, spaarzaam, zindelijk, beleefd, oppassend en gehoorzaam te wezen.

Dat zijn wellicht de voornaamste vereisten, onder de noodzakelijkste algemeen gegevens. Komt nu echter één der twee partijen hieraan te kort, zo is het een wonder dat de goede verhouding er geenszins nog al ferm onder lijdt en de verdere nadelige gevolgen blijven dan ook meestal niet lang uit, somtijds zelfs met onverwachte zeer erge nasleep. Men zal licht begrijpen dat, als gebieder, ik heel weinig lust gevoel om, onder dit opzicht, deze zaak hier meer bepaaldelijk te behandelen - was trouwens van oudsher zwijgen soms niet onverbetterlijk ? Het is overigens veel menselijker het doek langs de tegenovergestelde kant liever op te lichten, en zulks een soortgelijke kijk kan daarbij menig ander voordeel opleveren. (...)

Het is spreekwoordelijk dat, onder menig opzicht, om het even welke nette personen niet aan te raden zijn. Hier ook kwam zulks volop met mijn opgedane ondervinding overeen en, juist daarom, werd er nu, eens voor altijd, vast besloten in het vervolg nog slechts deze "maarte" aan te nemen die uiterst lelijk wezen. Doch, gezien de plaatsvervangsters er van niet op de hoogte waren en derhalve, zo verliepen er vele weken alvorens men bediend geraakte; maar het zou gelukkig naar wens verlopen.

Zeker keer werd de aanvraagster op staande voet aangenomen, niet alleen omdat ze, buiten alle twijfel, de vereiste eigenschappen zo

volledig mogelijk bezat, maar ook wel ietwat daar het mij oneindig beviel bij haar, zonderling ervingstrekken van de moeder, die haar vergezelde, te kunnen vaststellen. Willen we met hen eens nader kennis maken ? Ziehier dan het portret van deze creatuur.

Vooreerst de dochter: groen kleed, zwarte jak, hoed met klapprozen, hoofd als een wereldbol, wezen gelijk een zon, verbrand staartenhaar, varkenswimpers, grijze piepoogjes, wipneusken, open mond, dikke lippen, dakschouders, lange armen, ventenhanden vol wratten, lijf zoals een blok gekapt, korte beentjes, punten van de voeten naar binnen.

Voor de tweede : gebreide muts met binders, scheef gezet op de top van haar kattedop, paddenvel, haar stijf van de zoete boter, buik vooruit als zat er wel een heel pot patatten in, ros kleed met pelerine, slevende rok, scharrelbenen, mansschoenen, in de een hand een kabas van tapijtengoed en in de andere een geruite regenscherm van het jaar 1830. "Ge krijgt ze zoals ze van haar moeder komt", klonk tot deze gelegenheid de nodig geachte aanbeveling. Kostelijk, niet waar ! (...)

Mensen met veel ondervinding - die dus ook weten wat voor bijzonder kennis vereist wordt om, naar behoren, met vreemden te kunnen omgaan - zullen zelfs niet eens geglimlacht hebben bij het vernemen dat sedert mijn echtverbintenis, op omtrent negen jaren tijdsruimte, er te minste één deftige meid diende; doch voor alle andere lieden zullen voorzeker de volgende woorden [niet] overbodig zijn.

Deze van de buiten - die veruit het merendeel van onze dienstmaagden uitmaken - beogen integendeel voornamelijk hoger lonen te kunnen winnen, al was het maar voor het winterjaargetijde, wanneer ginds veel bezigheid stil ligt. Enkele slechts ervan kennen in de aanvang niets van wat ze nochtans volstrekt zouden behoeven te weten. Schier allen zijn en blijven onhandig, vuil, praatziek, bijgelovig, dom en toch listig, verwaand, koppig, dwars, jaloers, lasterend, nieuwsgierig, oneerlijk en vals; het merendeel gevoelt zich gestoord, zo niet gekrenkt, als men hun het een of ander aanleert, erg kwaad inwendig,

zo er de minste opmerking gemaakt wordt, en erkentelijkheid betonen schijnt bij deze lieden niet te bestaan.

Uitzonderingen aan die algemene regel komen uiterst zeldzaam voor. In zulk danige gevallen heeft men meest altijd te doen met een dienstbode die spaarzaam en vooruitziende is; ja dikwijls haar boontjes te weken legt op een jongeling die even naarstig en braaf is - een herenknecht meestal. Eens getrouwd, opent het koppel gewoonlijk ergens een winkel van levenswaren of zo iets om die later door ge-

meenzaam, noeste en aanhoudende vlijt, hun eigen bezitting te maken, als er in het vervolg nog geen andere eigendommen bijkomen.

Zulke personen blijven in hun posten; doch, nog eens, ze vormen zeker rare uitzonderingen. Van deze enkele kan men, bij latere gelegenheid, zelfs verwachten dat zij openhartig en volmondig de dubbel vererende bekentenis doen hun huidig welvaren vooral te danken te hebben aan het feit dat ze bij tijds de voorbeeldige hoedanigheden van hun vroegere meesters wisten te schatten en na te volgen, toen men kon leven op de kosten van deze laatste, leren en ondervinding opdoen voor de later dagen, wanneer er op eigen vleugels zou dienen gevlogen te worden.

Doch gewoonlijk gaat het er heel anders toe. Pas is, bij voorbeeld, een gans onervaren [meid], na buitengewoon veel ongemak, tijdverlies en onkosten nagenoeg op de nodige hoogte gebracht, of ze verlaat gebieders en weldoeners wegens de eeuwige hoofdzaak: baat-

zucht, zij vermeent elders beter te zullen varen en goede behandeling, medelijden, zorg, of zo iets komt nooit in aanmerking. Ofwel hebben wij, van de meet af, te doen met iemand die reeds behoorlijk haar stiel kent en in zulk geval is deze meid meest altijd onverdraaglijker met al haar verwaande eisen; zoals ze, op de hoop toe, staat en stand van de meesters van het huis daarbij nog maar niet benijdt !

In het algemeen gesproken, om dat slag goedje, welke men meestal toch zo moeilijk missen kan - en die, ongelukkig genoeg, zulks maar al te veel weten - te kunnen behouden, moet men, zelfs in geval van een klein huishouden, zeer veel water in zijn wijn doen.

Was en strijk uitgeven, hoog loon besteden, goede keuken houden, geen opmerkingen maken, alleen kuren en grillen toegeven, niets nazien, dikwijls laten uitgaan, zelf geenszins op zijn zak zitten, veel per cent laten binnenpalmen en veel drinkgeld laten opstrijken, ja oogluikend alles gedogen, tot diefstal toe. Dan zijn mijnheer en madame "goeie, brave mensen", doch van wie de partij ze daarom tegenover kwaadsprekende lui toch niet eens nemen, buiten het uitzonderlijk geval dat de meesters kinderloos bleven en derhalve min of meer gegronde hoop bestond, bij hun afsterven, in het testament te zullen staan ....

Gelukkige lieden die de hulp van dat verfoeilijk, verduiveld ras niet volstrekt behoeven; want versta ik ze ook goed, degene die daarvoor verkiezen slechts één kwartier te betrekken, met alles op een verdieping - bericht aan de bouwmeesters !

Zo zijn nu tegenwoordig de Belgische meiden, vroeger bekend en geboekt als de allerbeste van de ganse wereld. Weeral een teken van de tijd te meer, als een van de reeds ja talrijk ongelukkige gevolgen van de zo hoog geroemde maatschappelijke ontvoogding, lees snode opruiming, van de lage stand onder het volk.

Wel God, Duzeke lief, waar gaan wij naar toe !

Antwerpen, 21 XII 1917

Na deze verhelderende inleiding vervolgt de dokter met een overzicht van de dertig meiden die hij versleten heeft :

Het wordt (...) opzettelijk vooraan gezegd dat, als jongeman, ik gedurende negen volle jaren maar één enkel meid had, nu ben ik nageenog even lang getrouwd en we zijn aan... onze dertigste. Zulk hemelsbreed verschil valt aan velerlei oorzaken te wijten; om deze te kennen, dient men zich de moeite te getroosten elk van deze personen in kwestie afzonderlijk na te gaan. 't Is waarachtig de moeite waard !

Cordula Jacobs

Hield het enkel drie weken uit. Gelukkig, want op die korte tijd betrapte men haar een keer, voor de spiegel staande, in het balkkostuum van mijn vrouw; ook had zij ondertussen een paar kousen, die de haren niet waren, de voeten schier afgesleten en afgetrokken.

Margriet Dobbelaar

Beweerde alles te kunnen of maakte zich kwaad als men zich de minste opmerking veroorloofde; dan sprak ze niet en kopte, dagen achtereen. Uit boosaardigheid liet ze daarbij meer dan eens voorwerpen vallen, opdat deze zouden breken. Er werd van haar hulp afgezien, toen men de ondervinding opdeed dat, schier iedere avond, zij door het darmgat der tralie aan de keldervenster, bedenkelijk het een en ander aan familieleden meegaf. Zou men het geloven dat deze griet de schurkerij zo ver dreef ons voor de vrederechter te doen komen, terwijl ze zelf niet durfde te verschijnen ?

Liza De Clerck

Zei ook bij het aannemen dat ze van alles flink op de hoogte was. Als om zulks te staven, kwam ze voor de pinnen met een zeer schoon getuigschrift. Doch uit haar vragen bleek het weldra duidelijk dat zulks met de waarheid volstrekt niet overeenstemde: "Hoe maakt ge

dat gereed, wilt ge het eens voordoen, want iedere madame bereidt dit op verschillende wijze .....". En het kwam eveneens uit dat het puik certificaat door haar minnaar geschreven was!

Marie Gijzeling

Blonk uit door gediensigheid, werkzaamheid, zuinigheid en zindelijkheid. Tevens was zij steeds opgeruimd en volstrekt geen slaapster. Wat bij haar tamelijk aardig voorkwam, bestond hierin dat ze somtijds zowat een zonderlinge appelflauwte kreeg, welke evenwel, als bij mirakel, scheen op te houden van zodra ik ernstig kennis maakte, trouwde en toen 't arglistig meisje uit het oog verloor.

Mina Peeters

Gaf ons een ontzuiterende indruk: pas was zij aan het werk, of we moesten ze heenzenden, wegens ongedierte en van velerlei aard nog al. Daarbij scheen het meisje niet oprecht te wezen, ze nam wraak met aan de Duitse overheid een ongetekend briefje te schrijven, opgevend dat wij in de hof wijn verborgen hadden. Doch het gevolg zal wel heel anders geweest hebben dan hetgeen ze verwachtte: een onderzoek wees uit dat de klacht gans ongegrond was en Mina geraakte de.... "doos" in.

Trees de Graeve

Kon doorgaan voor een toonbeeld van traagheid. Doch als het erop aankwam straks vrij te zijn, dan bleek de klok telkens vooruitgedraaid en alle niet weggestopte werk afgedaan wel een uur vroeger dan gewoonlijk. Onvoldoende Frans begrijpende, zo pruilde deze lieve dienstmeid wanneer wij ondereen die taal spraken, in de mening verkerende dat we toen over haar handelenden; ja; ze was geërgerd omdat onze kasten op slot gedaan werden, en nochtans had zij zelf hiertoe aanleiding gegeven, met haar koffer steeds potdicht te houden.

(Tekst via
François Haverals)

Volkstellingen in de staten van Brabant

In het gemeentearchieven kan men volkstellingen vinden, maar er zijn ook hiaten in de plaatselijke archieven. En dan zijn de tellingen van de hogere overheid een oplossing. In het Rijksarchief van Anderlecht kan men onderstaande volkstellingen vinden van gemeenten uit onze regio.

	1694	1702
Aartselaar	sc391	sc392/2
Antwerpen		
Berchem	sc391	
Berendrecht	sc391	
Boechout	idem	sc392/2
Boom	sc390/1	sc392/2
Borsbeek	sc390/2?	ss799
Broechem	sc390/2	ss799
Burcht		
Deurne en Borgerhout	sc391	ss392/2
Edegem	sc391	sc392/2
Ekeren, Kapellen, Brasschaat en Hoevenen	sc391	
Emblem	sc390/2?	ss799
Hemiksem	sc391	sc393/2
Hoboken	sc391	sc393/2
Hove	sc391	sc392/2
Kalmthout en Essen	sc391	sc392/2
Kontich, Lint	sc391	sc392/2
Lillo	sc391	
Lint		

	1694	1702
Loenhout	sc391	sc393/2
Merksem	sc390/2?	
Mortsel	sc391	sc392/2
Niel	sc391	ss800
Oelegem	sc390/2?	ss799
Oorderen	sc391	
Oosterweel	sc391	
Ranst	sc390/2?	ss799
Reet	sc391	ss799
Rumst	sc390/1?	sc392/2
Schelle	sc391	ss800
Schilde	sc391	sc392/2
Schoten		ss799
's Gravenwezel		ss799
Stabroek	sc390/1	
Terhagen		
Vremde	sc391	sc392/2
Waarloos	sc391	sc392/2
Wijnegem	sc391	sc392/2
Wilmarsdonk	sc390/1	
Wilrijk	sc391	
Wommelgem	sc	ss799
Wuustwezel	sc391	sc392/2
Zandvliet	sc391	
Zwijndrecht		

Verwijzingen:

sc = staten van Brabant cartons

ss = staten van Brabant supplement

(Hugo Driesen)

ONZE ENQUÊTE : het is nog niet te laat

U merkt dat we onze enquête van het vorig nummer hiernaast nogmaals afgedrukt hebben. Door onvoorziene technische omstandigheden is er namelijk wat mis gelopen met de enquêtes die via onze website zijn ingestuurd. We verontschuldigen ons bij iedereen die de moeite heeft gedaan om zijn/haar opinie via deze weg te laten kennen.

We appreciëren het bijzonder dat zij op die manier hun betrokkenheid bij onze vereniging hebben aangetoond en daarom willen we toch nog rekening houden met hun bemerkingen. Daarom hebben we nog gewacht om besluiten te trekken uit de schriftelijk binnengekomen formulieren en willen we de elektronische inzenders een tweede kans geven. We moeten hen dan wel vragen of zij nogmaals de vragenlijst zouden willen invullen, deze keer op papier. Met dank voor hun begrip.

We zullen als gevolg hiervan uiteraard moeten afzien van ons eerste opzet om de resultaten van onze enquête kenbaar te maken ter gelegenheid van onze genealogische contactdag (waarover elders in dit nummer meer informatie).

**Ook uw mening
interesseert ons !**

Vanzelfsprekend mogen andere leden die om een of andere reden nog niet geantwoord hadden het enquêteformulier ook nog invullen en opsturen. Hoe meer antwoorden, hoe preciezer wij kunnen inspelen op de wensen en opmerkingen van onze leden. Tot slot : alle inzenders van formulieren die ons reeds bereikten of nog zullen bereiken maken evenveel kans op een van de prijzen die te winnen zijn.

Enquête

wat verwachten onze leden van ons ?

Om de werking van onze afdeling zo veel mogelijk aan te passen aan de wensen van onze leden hadden we graag dat je even enkele minuten zou besteden aan het beantwoorden van onderstaande vragen.

A. ACTIVITEITEN

1. Wat denk je van de keuze van volgende onderwerpen van **voordrachten** die door onze vereniging zijn ingericht in 2004. We vragen je niet de kwaliteit van de voordracht te beoordelen, enkel de keuze van het **onderwerp** (telkens één mogelijkheid aankruisen) :

	<i>heel geschikt</i>	<i>geen mening</i>	<i>niet geschikt</i>
- de 100-jarige oorlog	.....	.....	.....
- over stoven en badhuizen	.....	.....	.....
- Mormonen	.....	.....	.....
- Emigranten naar Amerika	.....	.....	.....
- voorstelling STAM	.....	.....	.....
- Wapenschilden op wandtapijten	.....	.....	.....

2. Welke **andere onderwerpen** zou je graag eens willen behandeld zien in een voordracht georganiseerd door onze afdeling :

.....

.....

3. Kruis de **cursus(sen)** aan die je eventueel wel zou willen volgen als ze georganiseerd werd(en) :

- initiatie in de familiekunde
- paleografie (oud schrift) voor beginners
- paleografie voor gevorderden
- genealogische software voor beginners
(bij voorkeur het programma: .....)
- genealogisch softwareprogramma voor gevorderden
(bij voorkeur : .....)
- software voor digitale beeldbewerking
(bij voorkeur : .....)
- heraldiek

- andere: .....
- .....

4. a. Omcirkel de dag(en) die je **voorkeur** genieten om naar een activiteit te komen :

ma - di - wo - do - vr - za - maakt niet uit

b. Omcirkel je **voorkeur(en)** voor het moment van de dag

voormiddag - namiddag - avond - maakt niet uit

→ Vrije commentaar i.v.m. activiteiten

.....

.....

B. Tijdschrift "De Antwerpse Genealoog".

5. **Kruis aan** wat toepasselijk is :

- vind ik niet zo interessant
- er staat af en toe iets bruikbaar in
- voldoet aan mijn verwachtingen

Ik lees vooral graag volgende rubrieken / onderwerpen :

.....

6. Ik zou het interessanter vinden als volgende onderwerpen / rubrieken (meer) aan bod zouden komen in ons tijdschrift :

.....

Vrije commentaar i.v.m. De Antwerpse Genealoog

.....

C. Website van VVF-Antwerpen

7. Onze website. **Omcirkel** uw antwoord aub

Heeft u een internet aansluiting ? ja - nee

Neemt u soms een kijkje op onze website ? ja - nee

Indien ja, wat is uw algemene beoordeling ervan ?

uitstekend - goed - redelijk - zwak

Vrije commentaar i.v.m. onze website

.....

8. Persoonsgegevens (enkel voor statistische doelstellingen)

geslacht man - vrouw

leeftijd < 25   25-40   40-55   > 55

opleiding lager onderwijs - middelbaar - hoger - universitair

hoe lang al **actief in genealogie**

< 2 jaar   2-10 jr   > 10 jaar

9. a. Gebruik je voor de verwerking van je genealogische gegevens een softwareprogramma ?   nee - ja

b. Indien ja: welk programma (al dan niet een specifiek genealogisch programma, zo mogelijk ook de versie)

.....

*Als je anoniem meedoet volstaan je antwoorden op deze vragen. Wil je meedoen aan de wedstrijd dan hebben we ook je naam adresgegevens nodig. Uit alle antwoorden die ons bereiken vóór 15 mei 2005 trekken we willekeurig vijf formulieren, die winnen dan elk een **waardebon van 15 euro** voor aankopen van VVF-Antwerpen en/of VVF-Nationaal.*

<p>Naam :.....   Lidnummer : .....</p> <p>Straat en nr: .....</p> <p>Postcode en gemeente :.....</p>

Je kan de middenbladen eruit halen of kopiëren en je antwoorden opsturen naar

Jimmy De Souter, Grimbert 30, 2150 Borsbeek

DE ADRESBOEKEN RATINCKX

Voor de ervaren genealoog in de regio Antwerpen is het gebruik van de adresboeken van de Gebroeders Ratinckx een must. De bronnen uit de periode vóór 1950 zijn voor de Stad en de regio Antwerpen niet zo veelvuldig. Deze adresboeken kunnen dan ook als één van de weinige publieke documenten gelden betreffende de inwoners van Antwerpen en zijn randgemeenten.

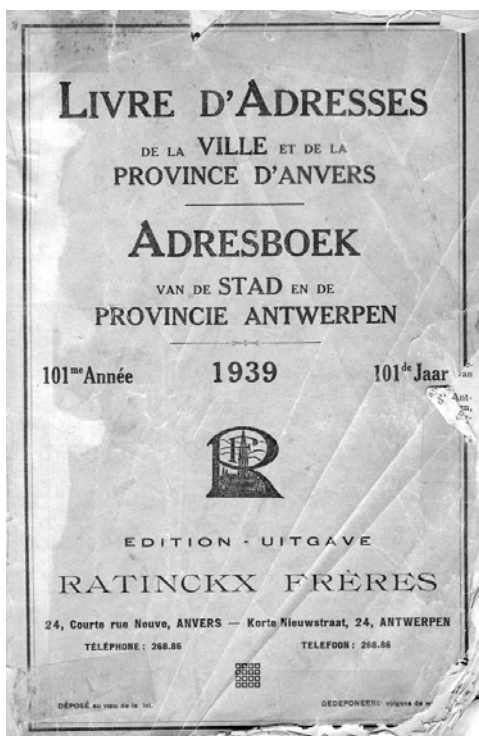
De eerste editie van deze adresboeken – in de beginperiode tweejaarlijks, later jaarlijks – neemt een aanvang in het jaar 1838. De titel luidde *Guide Commercial de la Ville d' Anvers*. Uit deze titel blijkt reeds duidelijk de intentie: een telefoonboek avant-la-lettre. De bedoeling was van in het begin zeer duidelijk om alle inwonende handelaars, zelfstandige beroepen, ambtenaren en geïnteresseerden – personen die de Antwerpse regio iets te bieden hadden – op deze manier de nodige aandacht te geven. Als uitgever van het eerste boek wordt vermeld "RATINCKX & Frères, Grote Markt, 40- 42 Antwerpen, Chromo- Lithografische instelling, Fabriek van registers en bureelbenodigdheden".

Het eerste boek, **anno 1838**, telde slechts 448 blz. Geleidelijk vergroot de populariteit van deze adresboeken, zo dat ze tegen circa 1875 in volume nagenoeg verdubbelden. Het adresboek omvatte aanvankelijk 2 delen : het eerste deel was een alfabetisch namenregister inclusief adres, beroep en firma. Het tweede deel omvatte een classificatie per beroep. **Vanaf 1880** wordt ook een overzicht per straat toegevoegd. Rond deze periode worden ook deze adresboeken uitgebreid; aanvankelijk naar de randgemeenten Berchem en Borgerhout, later vinden de gemeenten Hoboken, Wilrijk, Deurne en Merksem ook hun geëigende plaats.

Circa 1900 worden ook de andere gemeenten der provincie er bij betrokken. Van elke gemeente in de provincie worden de voornaamste beroepen (met persoonsnamen) en instanties (zoals gemeentebestuur) hierin ook vermeld.

Op deze manier is het mogelijk de “voorouderlijke” straat ruimschoots te reconstrueren, de buurt terug op te vissen. De woonplaats kan vaak aan de hand van de nog bestaande huizen of handelszaken mogelijk nog gesitueerd worden. Oudere postkaarten van rond de eeuwisseling kunnen soms een aanvulling bieden. De straten en steegjes worden vóór 1900 steeds in de Franse taal vermeld. Voor-

aan is echter ook een stratenoverzicht Nederlands/Frans voorzien, zodat ook voor dit probleempje een oplossing geboden wordt.

Via ons VVF-lid Mevr. Van den Wildenburg uit Berchem kregen we in de loop van 2001 de mogelijkheid om een 3-tal van deze adresboeken te kopiëren. De collectie is anno 2005 al heel wat uitgebreid. Het is dan ook de bedoeling om per decade een adresboek op de kop te tikken, zodat elk adresboek, meer gewicht, meer aan belang zal vertegenwoordigen. Ondertussen hebben heel wat van deze

adresboeken in de VVF- Bibliotheek hun weg gevonden. Deze van 1939, net voor Wereldoorlog II, is een belangrijke – heel wat woonstveranderingen - en daarom werd hij zo goed als volledig gekopieerd: de namenindex van Antwerpen met randgemeenten in 2 delen, verder de gemeenten der provincie Antwerpen en tenslotte in het derde deel Antwerpen met de randgemeenten per straat.

(Marc Van Acker)

Bib-nr	Uitg.	Jaar	Inhoud
A90-0401	13	1877/78	<i>Antwerpen/Berchem/ Borgerhout</i>
A90-0400	14	1882	<i>Antwerpen/Berchem/ Borgerhout</i>
A90-0408	16	1888	<i>Antwerpen/Berchem/ Borgerhout/ Merksem</i>
A90-0402	18	1892	<i>Antwerpen/Berchem/ Borgerhout/Merksem</i>
A90-0409	25	1899	<i>Antwerpen/Berchem/ Borgerhout</i>
A90-0406	30	1904	<i>Antwerpen/Berchem/ Borgerhout</i>
A90-0403	47	1927	<i>Antwerpen/Berchem/ BorgerhoutHoboken/ Merksem/Wilrijk/Deurne/ Linkeroever</i>
A90-0404	47	1927/ Annex	<i>Alle gemeenten van Prov. Antwerpen</i>
In voorbereiding			
	50	1930	
A90-0411	53	1933	<i>Antwerpen/Berchem/ Borgerhout/Hoboken/ Merksem/Wilrijk/ Deurne/Linkeroever</i>
A90-0414		1939(I)	<i>Namenindex A- R</i>
A90-0415		1939(II)	<i>Namenindex S- Z en Gemeenten Prov. Antwerpen</i>
A90-0416		1939 (III)	<i>Classificatie per straat</i>
A90-005		1958	<i>Origineel adresboek (compleet)</i>

De familie Eeckelaers in Antwerpen (18de Eeuw)

De akte uit de schepenregisters van de stad Antwerpen¹ die we hieronder hebben samengevat, geeft een grote verscheidenheid aan familierelaties weer en dat is uiteraard boeiend als ondersteuning bij gezinsreconstructies. Het gaat in feite om de verkoop van een huis, die plaats had op 2 oktober 1762 voor de schepenen te Antwerpen. De 16 staken of betrokken partijen zijn²:

Eerste staak: Cornelis Eeckelaers, gemachtigd van Maria Eeckelaers x Michiel de Laet, wonende te Rumst, vs. Michiel de Laet en Joannes Fires³ als voogden van Jan en Maria Eeckelaers, broer en zuster van vs. Maria, 3 enige kinderen van + Jan Eeckelaers Gilliszoon.

Tweede staak: Martinus Coenrardus Morrée, gemachtigd van Gillis Costermans, Petronella Costermans x Guilliam Philips en Maria Costermans x Jan van Aerschot, 3 enige kinderen + Elisabeth Eeckelaers Gillisdochter.

Derde staak: Martinus Coenrardus Morrée, gemachtigd van Clara Eeckelaers Gillisdochter x + Jan Braeckmans.

Vierde staak: Maria Eeckelaers x Martinus Coenrardus Morrée.

Vijfde staak: vn. Cornelis Eeckelaers, gemachtigd van Gillis en Anthonis de Vos Bartholomeuskinderen, moeder was Anna Eeckelaers Gillisdochter.

Zesde staak: vn. Cornelis Eeckelaers, gemachtigd van Joanna Eeckelaers Gillisdochter x Jan de Vos.

---

¹ SAA, SR 1216, f° 406 v°.

² vs. = voorschreven en vn. = voornoemd.

³ Medelid Ludo Fierens meldde ons verschillende schrijfwijzen van hun familienaam de streek van Rumst: Fires, Firis en Fires.

Achtste staak⁴: vn. Cornelis Eeckelaers, gemachtigd van Maria van Berckelaer x Joannes Vinck, zij is een dochter van Joannes van Berckelaer, mits het overlijden van Maria van Berckelaer enige dochter van Joannes, die een broer was van vs. Maria van Berckelaer, religieuze in het klooster van de Predikherinnen, moeder was Elisabeth Eeckelaers.

Negende staak: vn. Cornelis Eeckelaers, gemachtigd van zijn broer mr. Franciscus Eeckelaers, licentiaat in de rechten, nog Anna Maria Eeckelaers x Jan Henry Livens, Catharina Eeckelaers ongehuwde bejaarde dochter en zuster van Cornelis en Franciscus, 4 enige kinderen van + Frans Eeckelaers Adriaenszoon.

Tiende staak: vn. Cornelis Eeckelaers, gemachtigd van Jacobus en Cornelis Adriaens Eeckelaers, als voogden over het minderjarige kind van + Livinus Eeckelaers, die zoon was van + Peeter Eeckelaers, die zoon was van + Adriaen Eeckelaers.

Elfde staak: vn. Cornelis Eeckelaers, gemachtigd van Peeter Eeckelaers Pauluszoon, bejaarde jongman, Paulus die ook zoon was van vs. Adriaen Eeckelaers.

Twaalfde staak: Isabella Eeckelaers, ongehuwde bejaarde dochter en Cornelia Eeckelaers, geestelijke dochter in de Marollen, kinderen van Paulus Eeckelaers en zusters van Peeter.

Dertiende staak⁵: vn. Cornelis Eeckelaers, gemachtigd van Jacobus Eeckelaers Jacobszoon, meester molenaar, voor zichzelf en als voogd over zijn zes minderjarige zusters en broers⁶, mitsgaders

---

⁴ De zevende staak is blijkbaar vergeten in de opsomming.

⁵ Aanvullende gegevens van de 13de en 14de staak, vinden we in de scheiding en deling voor de kinderen van Jacobus Eeckelaers x Cornelia Vervoort, gepasseerd voor de schepenen, SAA, SR 1216, f° 265 r°.

⁶ Naast Joannes Eeckelaers, die ook molenaar is en op dat ogenblik 25 jaar oud, zijn de zes minderjarige kinderen : Isabella Maria, Clara Maria, Petrus Adrianus, Franciscus Josephus, Cornelis en Matthijs Eeckelaers.

voor Egidius, meester molenaar, en Joannes Eeckelaers, broers van vs. Jacobus.

Veertiende staak: Cornelia Eeckelaers x Joseph van Laecken, meester molenaar⁷, Maria Eeckelaers x Joannes Anthonius Schull, meester visverkoper en Catharina Eeckelaers, ongehuwde bejaarde dochter, zusters van vs. Jacobus benevens de 6 minderjarigen, als 12 enige kinderen van + Jacobus Eeckelaers x Cornelia Vervoort, die zoon was van + Adriaen Eeckelaers.

Vijftiende staak: Isabella Bosmans, begijn op het hof te Antwerpen, Gillisdochter, moeder was Isabella Eeckelaers.

Zestiende staak: vn. Cornelis Eeckelaers, gemachtigd van Cornelis Adriaenus Eeckelaers Adriaenzoon

Volgens het testament van wijlen Cornelis Eeckelaers x Catharina van de Weteringe, op 11 september 1754 voor notaris Joannes Petrus de Witte⁸, zijn al de voornoemde personen erfgenamen en zij verkopen in die hoedanigheid voor 1406 guldens aan Engelbertus de Ridder x Joanna Beirincx een huis, genaamd “*het wit oorkussen*”, dat staat tussen de huizen ‘*het gulden oorkussen*’ en ‘*het wit peerdeken*’, in de Hoogstraat te Antwerpen. Dit huis hadden Cornelis Eeckelaers en Catharina van de Weteringe op 25 februari 1749 gekocht van Anna Muskijn.

De familie Eeckelaers is een molenaarsfamilie, die we in Antwerpen op verschillende molens aantreffen. Het spreekwoord zegt: “wie eerst komt, eerst maalt”, maar als je verwant bent met deze molenaars dan heb je natuurlijk een streepje voor.

Hugo Lambrechts-Augustijns

---

⁷ Joseph van Laecken is molenaar op “de Croon » vanaf 1720.

⁸ De minuten van notaris Jan Pieter de Witte zijn in het Antwerps Stadsarchief bewaard vanaf 1755 (N 1239). Het testament uit 1754 is in dit notarisfonds niet te vinden.

LAAT 1.000 STAMBOMEN BLOEIEN

U hebt het ongetwijfeld al gehoord of gelezen, misschien was u wel aanwezig op één van onze voorbereidende bijeenkomsten: op zaterdag 7 mei viert VVF-Antwerpen zijn duizendste lid op de contactdag “Laat 1.000 stambomen bloeien”.

Deze dag zal plaatsvinden in De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, velen van ons beter bekend als de Mormoonse kerk, te Merksem (Bergen Op Zoomlaan 20).

Het is niet enkel de bedoeling om onze vereniging in de kijker te plaatsen maar ook om onze leden de kans te geven de onderzoeksresultaten van hun genealogische opzoeken aan elkaar en een ruimer publiek kenbaar te maken.

Iedereen die wil deelnemen, krijgt op deze dag de gewenste ruimte om zijn informatie, foto's, publicaties, ... ten toon te stellen.

Er zullen ook workshops gegeven worden en we zullen proberen om mensen die nog geen ervaring hebben met genealogie, warm te maken voor onze hobby. Deze contactdag wordt aangekondigd via verschillende media en natuurlijk ook via ons tijdschrift, flyers en affiches.

**V
V
F

R
e
g

A
f
d

A
N
T
W
E
R
P
E
N**

**Genealogische contactdag
"Laat 1.000 stambomen bloeien"**

7 Mei 2005

10u - 17u

Stamboonderzoek

Workshops

Informatie

Boekenstand

**De Kerk van Jesus Christus
van de
Heiligen der Laatste Dagen
Bergen op Zoomlaan 20
2170 Merksem**

Wil u ook graag uw kennis en ervaringen delen met anderen ? Dat kan. U hoeft daarvoor geen professionele stand of apparatuur te hebben. Gewoon het materiaal dat u bij uw dagelijkse opzoekingen gebruikt en uw verzamelde documenten, foto's souvenirs of misschien wel reeds gepubliceerde werken zijn meer dan voldoende.

Er zal ook plaats voorzien zijn om uw kwartierstaat of stamboom op te hangen. Deze hoeven zeker nog niet volledig te zijn, misschien vindt u op deze dag juist mensen die u kunnen helpen bij het aanvullen van uw gegevens.

Lijkt het u wel wat om deze dag nog interessanter te maken, neem dan zo snel mogelijk contact op met ondergetekende, coördinator van deze dag via mail, brief of telefoon. Zo kunnen we er voor zorgen dat u een geschikte plaats krijgt op onze contactdag.

Natuurlijk bent u ook steeds welkom om ons die dag gewoon een bezoekje te komen brengen zonder dat u daarvoor hoeft deel te nemen aan de tentoonstelling. De inkom is gratis en u zal er ongetwijfeld nieuwe dingen en mensen leren kennen.

Hopelijk tot dan !

Jimmy De Souter

Wie nog wil deelnemen aan de contactdag of U voor alle verdere informatie : contact opnemen met

Jimmy De Souter, Grimbert 30, 2150 Borsbeek

e-mail: VVFantwerpen.secr@advalvas.be

Telefoon: 0475 27 24 35 (buiten kantooruren)

"Gazette van Detroit" deel 6

In het Documentatiecentrum van de VVF te Merksem worden de vijf vorige boekdelen bewaard van de "*Gazette van Detroit*", met een massa aan genealogische gegevens uit de U.S.A. en Canada, verschenen in de periodes 1965-1984 en 1990-2000.

VVF-Antwerpen publiceert nu ook een toegang op de "*Gazette van Detroit*" voor de jaren 2001 tot en met 2004, die werd samengesteld door ons medelid en centrummedewerkster Dora Kennivé-De Wilde.

Dit zesde boekdeel bevat liefst **6461** persoonsnamen in **1635** gezinnen.

Een nieuwe publicatie van VVF-Antwerpen

Zoals in al haar vorige boekdelen heeft de samensteller ervoor geopteerd ALLE familiegegevens in te voeren: geboorten, huwelijken, overlijdens met plaats en datum, de geciteerde namen

van broers en zussen, de begraafplaats en de plaats waar de begrafenisdienst doorging, alle geboorten met de ouders, grootouders en hun woonplaatsen, het jaar of de datum van emigratie (spijtig genoeg niet vaak genoeg vermeld), alle huwelijksjubilea, de honderdjarigen, enz.

Zoals men weet, wordt in de U.S.A. de familienaam van de vrouw niet altijd vermeld. Als er enkel een voornaam voorkomt van de echtgenote wordt ook die vermeld, met de familienaam van de echtgenoot. Ook is het dikwijls onduidelijk van welk koppel nu juist de kinderen zijn, als het personen betreft die twee of meerdere malen gehuwd zijn. De plaatsnaam is zelfs niet altijd vermeld. Om enigszins een richting aan te duiden werd dan geopteerd voor de plaatsnaam die voorkwam in de hoofding van de rubriek.

De biografieën of pittige en interessante verhalen werden geciteerd in de tekstbladen, met verwijzing naar de code van de krant (bv. Jaar 2001, nummer 7).

Bestelgegevens

GAZETTE VAN DETROIT dl. 6

Tot eind mei geldt een voorinschrijvingsprijs van 30 Euro. Daarna wordt het 40 Euro. U kan dit boekdeel bestellen door storting van het bedrag op Bankrekening 751-2017029-51 van VVF-ANTWERPEN met vermelding van code B-06.

Medegedeeld

Ons medelid Ludo Muys laat ons weten dat hij eind mei gaat bevalen van zijn eerste boek getiteld "*Historiek van de kerkklokken met hun meters en peters*". Het behandelt niet alleen de geschiedenis van de kerkklokken uit de hele provincie Antwerpen, maar telkens ook de bijhorende gegevens over de parochies en hun kerkgeschiedenis, de huisvesting, de torens, de bedieners en de weldoeners.

In een eerste deel gaat het over klokken in het algemeen, het tweede deel behandelt de beiaarden van de zes kerken van Antwerpen "intra muros" en die van Antwerpen-Kiel, Burcht en het gemeentehuis van Borgerhout. Het geheel omvat 500 bladzijden en is geïllustreerd met meer dan 100 foto's.

De voorinschrijvingsprijs (tot 30 april) is 35 euro, daarna kost het boek 40 euro. Storten op rekening **979-3527235-29** van **Dauidsfonds Wuustwezel**. Voor verzendingskosten wordt 10 euro gerekend, maar u kan uw exemplaar ook afhalen op zondag 29 mei of 7 juni (12.00-14.00) in het parochiecentrum van Heide-Kalmthout (Sint-Jozeflaan).

VLAAMSE VERENIGING VOOR FAMILIEKUNDE REGIONALE AFDELING ANTWERPEN vzw

De werking van de regio Antwerpen strekt zich uit over volgende gemeenten (benamingen van vóór de gemeentefusies) :

Aartselaar	Antwerpen	Berchem	Berendrecht
Boechout	Boom	Borgerhout	Borsbeek
Brasschaat	Broechem	Burcht	Deurne
Edegem	Ekeren	Emblem	Essen
Hemiksem	Hoboken	Hoevenen	Hove
Kalmthout	Kapellen	Kontich	Lillo
Lint	Loenhout	Merksem	Mortsel
Niel	Oelegem	Oorderen	Oosterweel
Ranst	Reet	Rumst	Schelle
Schilde	Schoten	'sGravenwezel	Stabroek
Terhagen	Vremde	Waarloos	Wijnegem
Wilmarsdonk	Wilrijk	Wommelgem	Wuustwezel
Zandvliet	Zwijndrecht		

Contact

Voorzitter	Jimmy De Souter, Grimbert 30, 2150 Borsbeek e-mail: VVFantwerpen.secr@advalvas.be Tel.: 0475 27 24 35
Secretaris	Patrick Cleiren, Goudvinklaan 33, 2070 Zwijndrecht e-mail: Cleiren.Patrick@scarlet.be Tel.: 03 252 44 97
Ondervoorzitter	Engelbert Roels, Speeltuinaan 15, 2640 Mortsel e-mail: engelbert@skynet.be Tel.: 03 449 67 52
Penningmeester	Marc Storms, Mechelsesteenweg 198, 2018 Antwerpen e-mail: storms.dewit@belgacom.net Tel.: 03 238 43 78 Bankrekening VVF-Antwerpen: 751-2017029-51
Regionale genealogische avonden	Elke derde woensdag in het Nationaal Centrum, Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem, van 19u00 tot 22u30.

